

FORSVARSMATERIELL

Klima- og miljø: Hva er nytt i revidert regelverk og hva forventer Forsvarsmateriell av Industrien?

Advokat Erlend Kjær

VI UTRUSTER FORSVARET

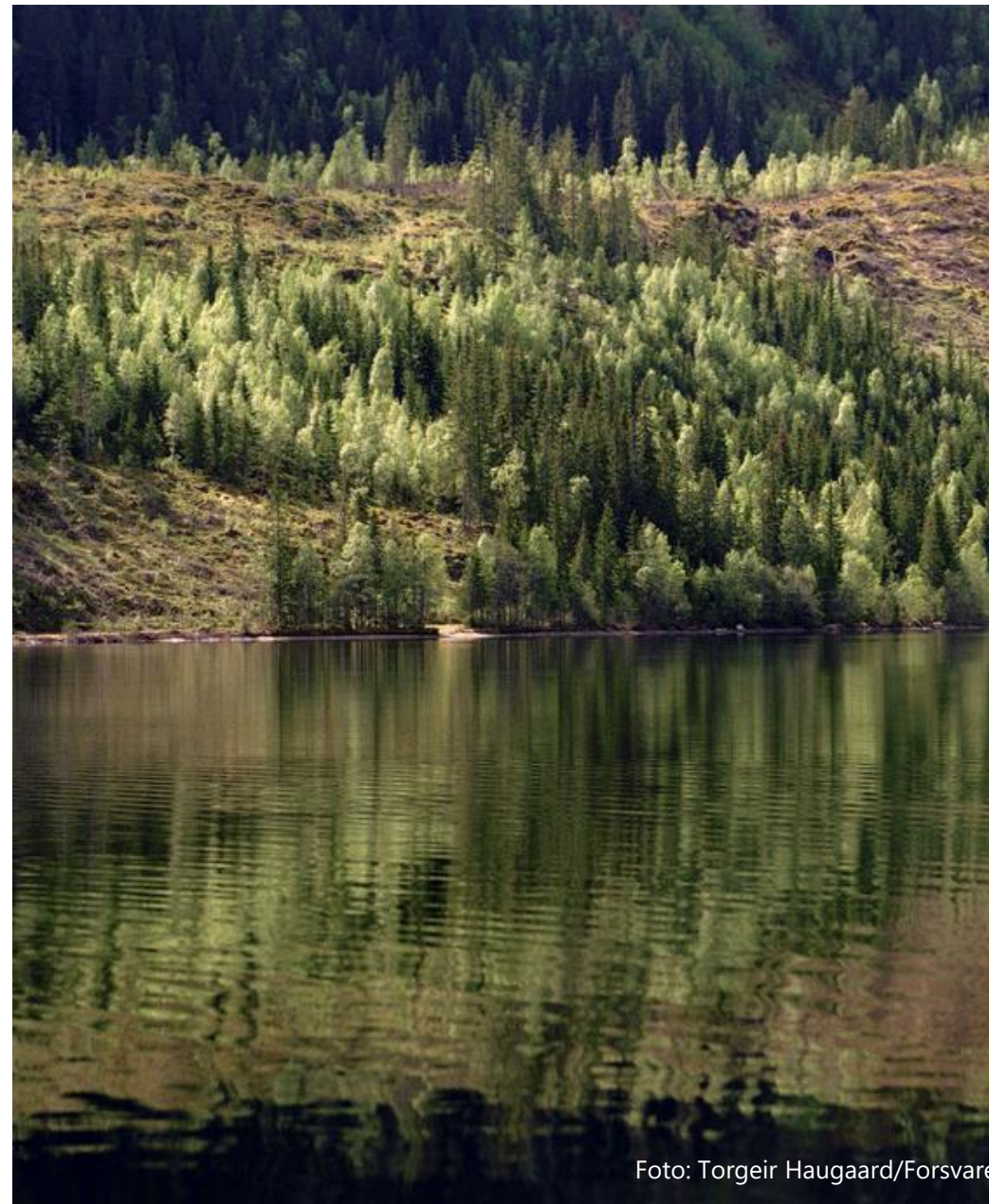

Foto: Torgeir Haugaard/Forsvare

Agenda

1

Kort om Forsvarsmateriell

2

Anskaffelsesregelverkets krav til klima- og miljø

3

Hva forventer Forsvarsmateriell av industrien?

Forsvarssektoren og vår rolle

FORSVARET

Ansvarlig for å bygge, Trene og lede de militære styrker og bistå samfunnet i krise og krig

FORSVARSMATERIELL

Materiellforvaltning og Materiellinvesteringer i forsvarssektoren

FFI

Forsvarets
forskningsinstitutt

Forskning og utvikling for forsvarssektoren

FORSVARSBYGG

Forvalter forsvarssektorens eiendommer og infrastruktur

**NASJONAL
SIKKERHETSMYNDIGHET**

«Tilknyttet etat» Justis- og beredskapsdepartementet fikk administrativt ansvar for NSM fra 3. mai 2019

Vårt ansvar

Vi skal bidra til norsk forsvarsevne ved å:

1. Fremskaffe materiell
2. Forvalte materiell
3. Utfase materiellet
4. Følge opp materiellsamarbeid nasjonalt og internasjonalt
5. Gi faglige råd

Forsvarsmateriell i dag

22

MILLIARDER
I BUDSJETTRAMME

~

HØYT
1500
KVALIFISERTE
MEDARBEIDERE

FREMSKAFFE

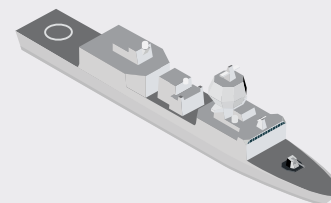
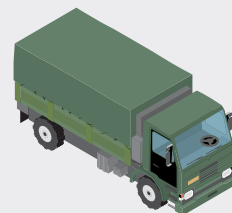
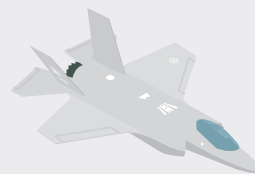

225+
PROSJEKTER

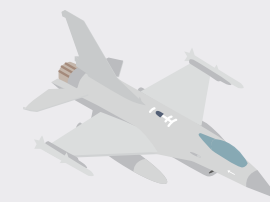
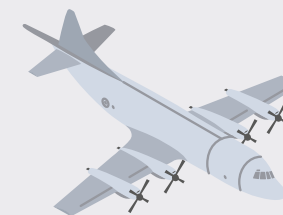
450+
KONTRAKTER

FORVALTE

49
HOVEDSYSTEMER

UTFASE

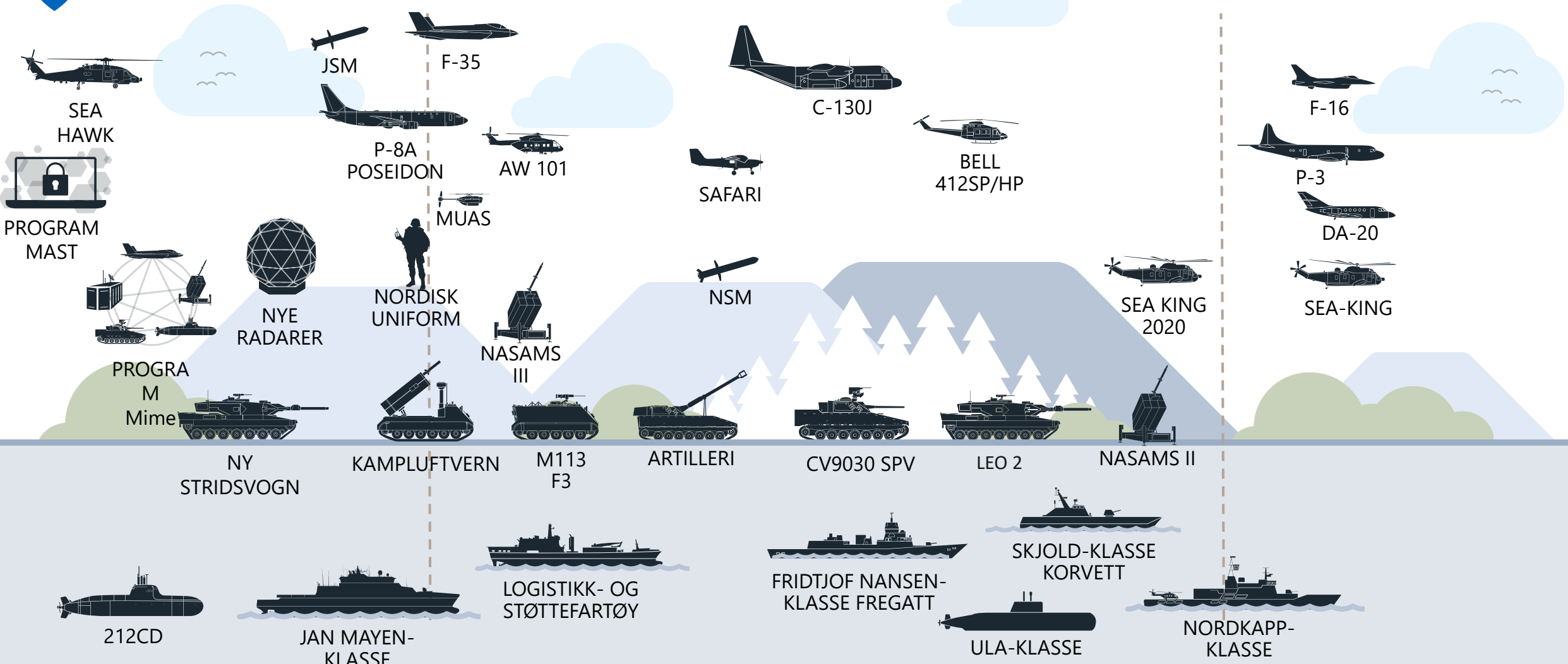

UTFASING
AV MATERIELL

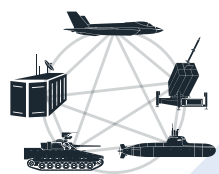
Bred portefølje

ILLUSTRASJON

SEA HAWK

PROGRAM MAST

NYE RADARER

PROGRAM Mime

NY STRIDSVOGN

JSM

F-35

P-8A POSEIDON

AW 101

MUAS

NORDISK UNIFORM

NASAMS III

KAMPLUFTVERN

M113 F3

ARTILLERI

NSM

C-130J

SAFARI

BELL 412SP/HP

CV9030 SPV

LEO 2

NASAMS II

F-16

P-3

DA-20

SEA-KING

SEA KING 2020

212CD

JAN MAYEN-KLASSE

LOGISTIKK- OG STØTTEFARTØY

FRIDTJOF NANSEN-KLASSE FREGATT

SKJOLD-KLASSE KORVETT

ULA-KLASSE

NORDKAPP-KLASSE

FREMSKAFFE

FORVALTE

UTFASE

Forsvarsmateriell har store ambisjoner innen klima og miljø

- Tildelingsbrev fra Forsvarsdepartementet: [Tildelingsbrev for Forsvarsmateriell 2024 \(2\).pdf](#)
- Forsvarssektorens klima- og miljøstrategi: [Forsvarssektorens klima- og miljøstrategi – Forsvaret](#)
- Ambisjonene reflekteres i flere sentrale prosjektdokumenter, herunder strategisk styringsdokument (SSD)

Forsvarsdepartementet

Tildelingsbrev for
Forsvarsmateriell
2024

Sentralt styringsdokument (SSD) for

«PXXXX Prosjektnavn»

NOU

Norges offentlige utredninger 2023: 26

Ny lov om offentlige anskaffelser

Første delutredning

«Utvalget understreker at en av de største barrierene for å øke andelen klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser er mangel på tid, ressurser og kompetanse hos oppdragsgivere til å ta hensyn til klima og miljø i sine anskaffelser. Styrking av klima- og miljøkravene i offentlige anskaffelser vil kreve mer kompetanse og øker kompleksiteten i anskaffelsesprosessen.»

Agenda

1

Kort om Forsvarsmateriell

2

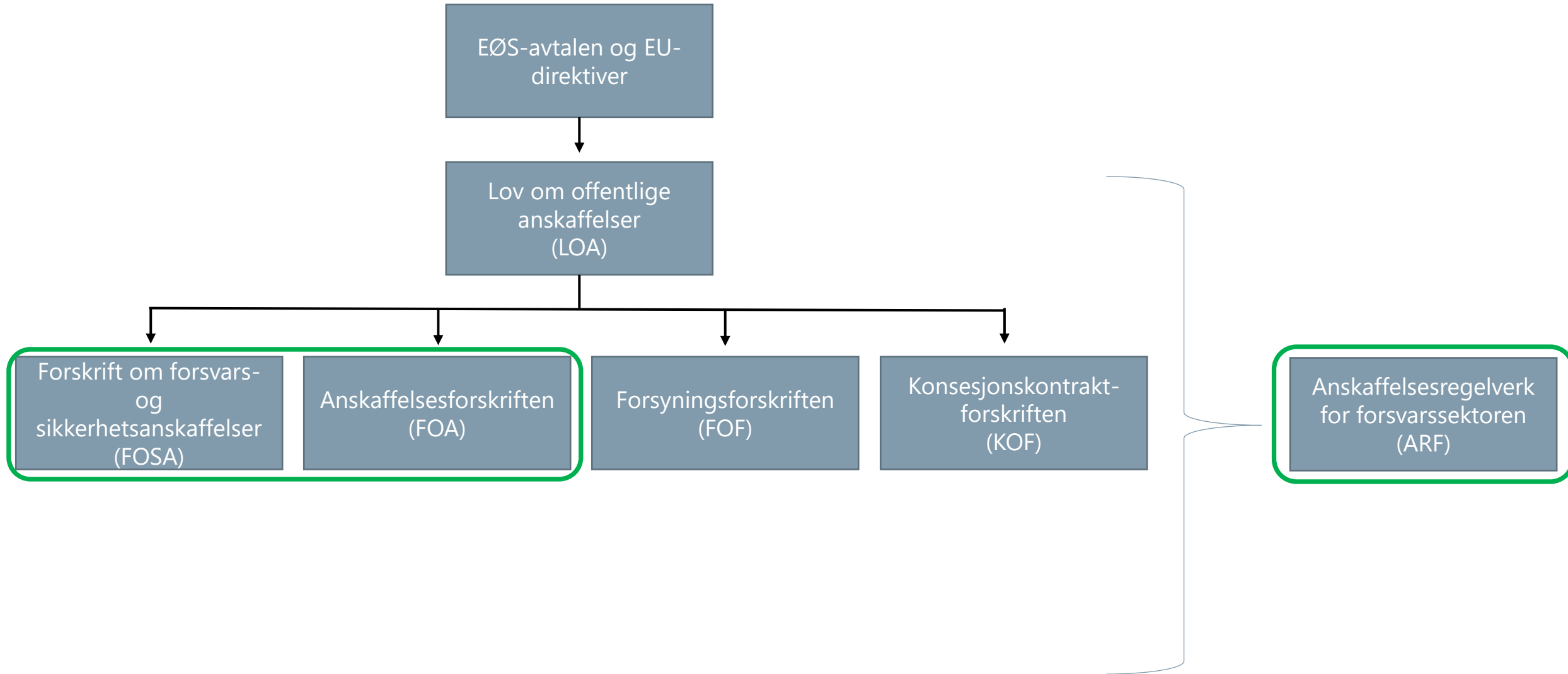
Anskaffelsesregelverkets krav til klima- og miljø

3

Hva forventer Forsvarsmateriell av industrien?

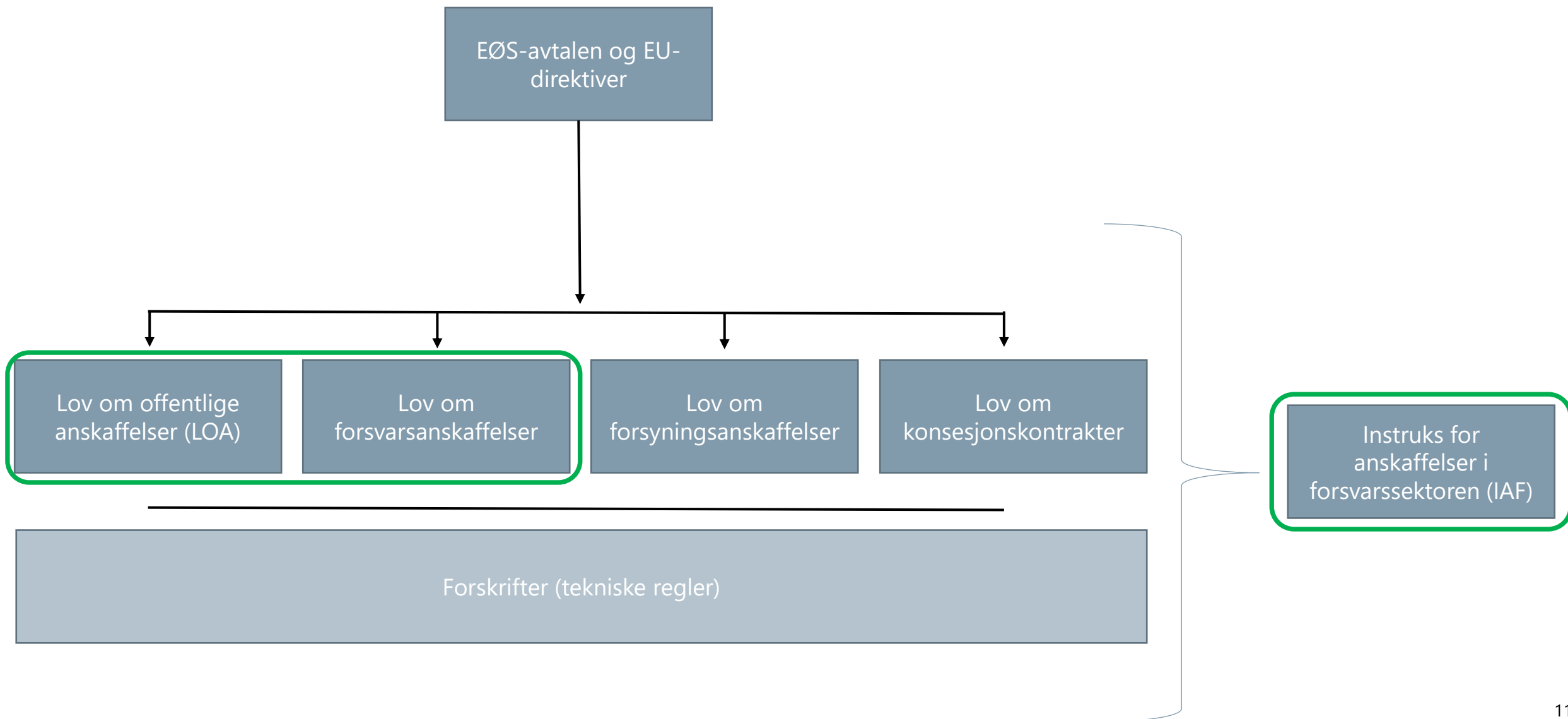

Anskaffelsesregelverket – per i dag

Anskaffelsesregelverket – forslag til nye regler

Klima og miljø – ulike typer krav

- Kvalifikasjonskrav
- Tildelingskriterier
- Kravspesifikasjoner
- Kontraktskrav

Foto: Fredrik Ringnes/ Forsvaret

Utvalgte bestemmelser om klima- og miljø i anskaffelsesregelverk

Bestemmelser i dagens regelverk

- **LOA:** § 5 *Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn*
- **FOA:** § 7-9 *Klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser*
- **FOSA:** § 3-2 *Grunnleggende krav for alle anskaffelser*
- **ARF:** § 6-7 *Miljøhensyn*

Bestemmelser i forslag til nytt regelverk

- **IAF:** Pkt. 3-4 *Klima- og miljøhensyn*
- **LOA:** Fem hovedgrep foreslått av anskaffelsesutvalget (NOU 2023:26)

LOA § 5 – Miljø, menneskerettigheter og andre samfunnshensyn

- Statlige oppdragsgivere, som FMA,
 - «**skal** innrette sin **anskaffelsespraksis** slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremme klimavennlige løsninger der dette er relevant. Dette skal blant annet skje ved at oppdragsgiveren tar hensyn til livssyklus kostnader.»

FOA § 7-9 *Klima- og miljøhensyn i offentlige anskaffelser*

- Ny bestemmelse med virkning fra 1. januar 2024

Viktigste deler av bestemmelsen:

- Tildelingskriterier: Krav om vekting av klima- og miljøhensyn med minimum 30 prosent
- Unntak:
 - Tildelingskriterier kan erstattes med klima- og miljøkrav i kravspesifikasjonen, dersom det er klart at det gir en bedre klima- og miljøeffekt
 - Gjelder ikke dersom anskaffelsen setter sin art har et klimaavtrykk og en miljøbelastning som er uvesentlig

FOSA

- Ingen tilsvarende regel som i ny FOA § 7-9
- Begrensede «harde» forpliktelser
- FOSA § 3-2(8): *«Oppdragsgiver skal under planleggingen av den enkelte anskaffelse ta hensyn til levetidskostnader, universell utforming og miljømessige konsekvenser av anskaffelsen.»*

ARF

- ARF § 6-7 (1) «*Det skal under planlegging av den enkelte anskaffelse tas hensyn til miljømessige konsekvenser av anskaffelsen. Det skal så langt som mulig stilles konkrete miljøkrav til produktets ytelse og funksjon.*»

IAF

- Mer konkretisert regel om klima- og miljøhensyn, men begrensede «harde» forpliktelser
- FDs forslag til IAF Pkt. 3-4 *Klima og miljøhensyn*
 - (1) Anskaffelsesmyndigheten **skal** tidlig i enhver anskaffelse kartlegge anskaffelsens påvirkning på klima- og miljø. Denne skal danne grunnlaget for kravstilling. Det skal vurderes om det **skal** settes klima- og miljømål for anskaffelsen, og defineres hvilke mål som ønskes oppnådd med den enkelte anskaffelse.
 - (2) Det **skal vurderes** hvilke klima- og miljøkrav som skal stilles til leverandører av EBA, tjenester og materiell, og hvilke klima- og miljøkrav som skal stilles til kontraktsgjenstanden. Klima- og miljøkrav skal stilles på grunnlag av kontraktsgjenstandens klima- og miljøpåvirkning under produksjon, transport, bruk og avhending.

Anskaffelsesutvalgets lovforslag

- Fem hovedgrep for å styrke klima- og miljø
 - Inkludert i lovens formål
 - Krav om utarbeidelse og offentliggjøring av rutiner for ivaretagelse av klima- og miljø
 - Plikt til å stille klima- og miljøkrav til ytelsen
 - Regler om standardiserte minimumskrav
 - Ny bestemmelse om innovasjon
- Plikt til å stille klima- og miljø**krav** til ytelsen
 - Unntak: anskaffelsen har et uvesentlig klima- og miljøavtrykk

Anskaffelsesutvalgets lovforslag

- Krav til **klima- og miljøkartlegging** i § 2-2 *Grønn omstilling*:

*«oppdragsgiver skal i forkant vurdere hvordan anskaffelsen kan innrettes for å begrense dens samlede klimaavtrykk og miljøbelastning (klima- og miljøkartlegging). **Kartleggingen kan involvere dialog med leverandører, og bør gjøre det**, med mindre oppdragsgivers kjennskap til markedet gjør dette overflødig. Kartleggingen skal inngå i anskaffelsesprotokollen.»*

Agenda

1

Kort om Forsvarsmateriell

2

Anskaffelsesregelverkets krav til klima- og miljø

3

Hva forventer Forsvarsmateriell av industrien?

Forsvarsmateriell forventer at industrien har

- Høye ambisjoner innen klima- og miljø
- Er en aktiv deltaker i markedsdialog forut for anskaffelsene
- Utfordrer oss på hvilke krav og kriterier som er mulig å stille og levere på

FORSVARSMATERIELL

VI UTRUSTER FORSVARET

MED RELEVANT OG TIDSRIKTIG MATERIELL